

“He viscut en molts llocs i en tots he deixat versions de mi mateixa”

Claudia Durastanti recorre la vida de la seva família migrant a ‘L’estrangera’

SÍLVIA MARIMON MOLAS
BARCELONA

Els pares de Claudia Durastanti són els responsables del naixement de *L’estrangera* (L’Altra Editorial / Anagrama), traduïda per Martí Sales. Tots dos són sords i malgrat que detesten la ficció van decidir inconscientment la forma d’aquest relat que recorre diferents llocs, des de Brooklyn fins a Itàlia, passant pel Londres de poc abans del Brexit. “La mare sempre m’havia explicat que havia conegut el pare perquè el va salvar de tirar-se des d’un pont, però fa quatre anys el meu pare em va dir que es van conèixer perquè ell la va salvar d’un atac, es va carregar un mite i em va donar una novel·la”, assegura l’escriptora i traductora. A cavall d’un llibre de memòries i un assaig personal, el llibre parla sobretot de la família. Durastanti va néixer a Brooklyn, va emigrar a un poble petit del sud d’Itàlia als sis anys i ha viscut fins fa poc a Londres. Ara viu a Roma perquè no suportaria viure a l’Anglaterra del Brexit: “Vaig anar a Londres el 2011 sense gaires recursos, la Claudia d’aleshores no podria fer el mateix ara, no vull viure en una ciutat que nega l’entrada als estrangers”, diu.

Els pares, “impostors romàntics”

L’escriptora mai va viure la sorpresa dels pares com una limitació. De fet, assegura que ella no va ser conscient d’aquesta diferència fins que algú altre l’hi va dir. “Em van dir que havia d’estar amb altra gent perquè si no no aprendria a parlar bé, i aquesta versió dels altres sobre la sordesa dels meus pares m’ha influït perquè jo no ho vivia com una li-

mitació”. A l’obra, Durastanti investiga sobre la diversitat, tant física com de llengua, o la diferència de classe. “La meva mare, quan va arribar a Nova York, era una jove immigrant, sorda i sense estudis, però ella definia la sordesa com una estranyesa i no una incapacitat, enganxava a la gent dient que no era sorda sinó que venia d’un altre lloc”. Potser per això, i pel fet d’haver crescut en una època en què triomfaven les pel·lícules de marcians, durant molt de temps l’escriptora es va creure la versió que li va donar el

seu germà: la seva mare era, en realitat, una alienígena.

A Claudia Durastanti la fascina el llenguatge: “A vegades penso en mi mateixa com una de les protagonistes de la novel·la *La història de la teva vida* de Ted Chiang, que intenta descodificar el llenguatge dels alienígenes. Jo intento descodificar el llenguatge de la meva família”. No ha sigut difícil convertir-los en protagonistes de la novel·la, perquè, segons l’escriptora, ells mateixos actuen, a la vida: “Són uns impostors romàntics. El meu pare li va regalar

un *walkman* a la meva mare i la meva tieta, quan va arribar als Estats Units, es va canviar el nom i va fer veure que no sabia parlar italià. Aquesta no és tant la seva història com la manera com l’han volgut explicar”. Durastanti escriu en italià però al cap li ressonen paraules en anglès i va créixer entre diferents tipus de silenci. “Vaig pensar que havia negligit la llengua de la meva mare i una mare és una llengua; per exemple, la meva mare diu *planxar de màquina* en comptes de *màquina de planxar*, per això jo també jugo amb la sintaxi i les paraules quan escric, no ens hem d’avergonyar si els pares parlen un català o un italià que no és normatiu, sinó que hauríem de mirar quina història hi ha rere cada paraula”.

En comptes d’arrels, espores

Inventar noves paraules i maneres de dir les coses és un joc que a l’escriptora li agrada. “He viscut en molts llocs i en tots he deixat versions de mi mateixa amb qui he tingut la gran sort, que no va tenir la mare, de poder dialogar. La paraula *arrelat* no m’agrada perquè sempre hi pot haver algú que et faci fora. Per què no fem servir *espores*? Jo vaig deixant espores per tot arreu”. Durastanti té clar que si va poder estudiar va ser gràcies a l’estat del benestar i també se subleva davant la frase “ser un bon pobre”. I si hi ha una altra cosa que la indigna és l’obsessió per posar les novel·les en prestatgeries diferents segons si els autors són homes o dones: “Quan una dona escriu segons quin llibre es diu que fa autobiografia i quan ho fa un home es parla d’autoficció – reflexiona –. Per què mai s’ha dit que *A la carretera* de Kerouac és biogràfic mentre que sempre ens diuen que l’obra de Sylvia Path sí que ho és?”. Ningú de la seva família es va ofendre pel contingut de la novel·la. A la seva mare, a qui dedica el llibre, li va agradar tot i el seu odi visceral cap a la ficció: “Em va dir que és una bonica obra d’art i que és ficció. També: «Això ets tu i no jo»”, assegura l’autora, que va participar al Festival Kosmopolis. ■

L’autora va néixer a Brooklyn el 1984, va marxar a Itàlia i després d’una temporada a Londres ha tornat a Roma.

SARA LUCAS AGUTOLI